

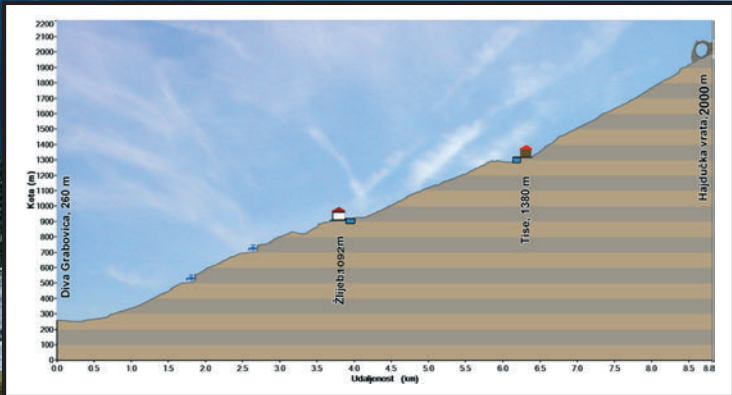
Certainly one of the most impressive mountains of high Herzegovina is Čvrsnica, integral part of Dinaric Alps, characterized by a number of beautiful carstic plateaus, broken by deep ditches which bear the water of Neretva tributaries. Čvrsnica's boundaries are clear: it is Dugo polje plateau and mountain Vran on the west, river Neretva to the east, river Drežanka on the south and river Doljanka on the north. North part of the mountain is made of two plateaus: Plasa and Muharnica. While the south part of the plateaus borders the beautiful valley Diva Grabovica, north part encounters inhabited canyon of river Doljanka. Between

Summit Pločno (2228 m.a.s.l.) distinguishes itself due to its beauty. Pločno is the highest summit of both Čvrsnica and Herzegovina. Small military base is placed at 2228 m.a.s.l., with macadam road leading to it from the south. The closest path leads from Masna Luka at Blidinje plateau previously reached by regional road R419 from Jablanica. Passing across the mountain saddle Sovićka vrata,

one enters the area of Park of Nature Blidinje bearing the name of the nearby lake receiving waters from Vran and Čvrsnica mountains. Two legends revolve around this area: firstly it is hajduk Mijat Tomić, rebel against the Ottoman rule, and Diva Grabovčeva, 17th century martyr whose grave is found in the vicinity.

This is the convential approach towards the Hajdučka vrata location starting at village of Diva Grabovica 35 km north of Mostar on the main road M17, in direction of Jablanica. One should reach hydro electrical plant Grabovica and turn west across river Neretva. After 4, 5 km of road, starting point presents itself in form of info-board at 250 m.a.s.l. Path immediately enters thick hornbeam, and then beech and pine forests. It ascends to the mountaineers' lodge „Žlijeb“ at 900 m.a.s.l. Duration of this stage is approximately two hours. A separate path leads from the lodge to the viewpoint which offers unique view of the surrounding area. Two water springs can be found on the path between Diva Grabovica and Žlijeb. After 1,5 h of ascent, path enters the area of „Tise“ lodge at 1380 m.a.s.l. whith a nearby viewpoint. In the next three hours, the path leads across Strmenica to Hajdučka vrata, certainly one of the most beautiful spots, not only on Čvrsnica, but in Bosnia-Herzegovina as well.

Presjek staze / Track section

Područje planine Čvrsnica / Area of mountain Čvrsnica / Photo by Josip Kvesić

Hajdučka vrata na Čvrsnici / Hajdučka vrata at the mountain Čvrsnica / Photo by Dženad Džino

Čvrsnica

Žlijeb - Tise - Hajdučka vrata

PLANINA: Čvrsnica
STAZA: Žlijeb (900 mNv) >Tise (1380 mNv) >Hajdučka vrata (2000 mNv)
STUPANJ TEŽINE: Vrlo naporno
VRIJEME DO CILJA: 2 h +1,5 h+ 3 h
VISINSKA RAZLIKA: 650 m > 1160 m > 1788 m
OPSKRBA VODOM: Dva izvora ravnomjerno raspoređena do kuće na Žlijebu
RIZIK OD MINA: Nema duž markirane staze
GPS COORDINATE POLAZIŠTA: N43° 36.215' ; E17°41.975'
GPS KOORDINATE KUĆE NA ŽLIJEBU: N43° 36.995 ; E17° 40.268
POTEŠKOĆE PRI ORIJENTACIJI: Nema

MOUNTAIN: Čvrsnica
PATH: Žlijeb (900 m.a.s.l.) >Tise (1380 m.a.s.l.) >Hajdučka vrata (2000 m.a.s.l.)
DIFFICULTY: Very heavy
DURATION: 2 h +1,5 h +3 h
ALTITUDE DIFFERENCE: 650 m > 1160 m > 1788 m
WATER SUPPLY: Two equally distributed springs on the path towards Žlijeb lodge
MINE RISK: None along the marked route
GPS START COORDINATES: N43° 36.215' ; E17° 41.975'
GPS COORDINATES ŽLIJEB LODGE: N43° 36.995 ; E17° 40.268
ORIENTATION DIFFICULTIES: None

Jedna od najimpresivnijih planina visoke Hercegovine je svakako Čvrsnica, dio Dinarskih Alpa, karakterizirana nizom očaravajućih krških platoa, isprekidanih dubokim jarugama kojima teku pritoke rijeke Neretve. Granice Čvrsnice se jasno ističu: na zapadu je to Dugo polje i planina Vran, na istoku rijeka Neretva, a na jugu i sjeveru pritoke Neretve Drežanka i Doljanka. Sjeverni dio planine čine platoi Plasa i Muharnica. Južni dio ovih platoa graniči s prekrasnom dolinom Diva Grabovica, dok se na sjeveru nalazi naseljeni kanjon rijeke Doljanke. Između Dive Grabovice i Drežanke se također nalazi plato nazvan Malom Čvrsnicom. Nekoliko je vrhova

Čvrsnice više od 2000 mNv: Pesti Brdo (2039 mNv), Veliki Vilinac (2116 mNv), Veliki Jelenak (2179 mNv) i Pločno (2228 mNv), što ga čini najvišim vrhom Hercegovine. Posebnu draž okolini Čvrsnice daju jezera Blidinje, Crepulja i Crvenjak. Cijelo područje predstavlja idealno mjesto za ljubitelje izleta i planinskih sportova kao alpinističko penjanje, posebno u predjelu Velikog Kuka. Skijanje je moguće u sportsko-rekreacijskom centru Risovac, u parku prirode Blidinje, u podnožju planina Vran i Čvrsnica. U ovom nezagađenom području ističe se vrh Pločno (2228 mNv) – najviši vrh Hercegovine, te Hajdučka Vrata – rupa u stijeni na visini od 2000 mNv.

Pločno je najveći vrh Čvrsnice i Hercegovine. Na vrhu Pločno 2228 mNv je mala vojna baza do koje vodi makadamski put sa juga. Na njega se najbrže može stići iz Masne luke na Blidinju do kojeg se stiže regionalnim asfaltnim putem R419 iz Jablanice. Prolazom kroz Sovićka vrata ulazi se u područje Parka prirode Blidinje, koje je dobilo ime po Blidinjskom jezeru

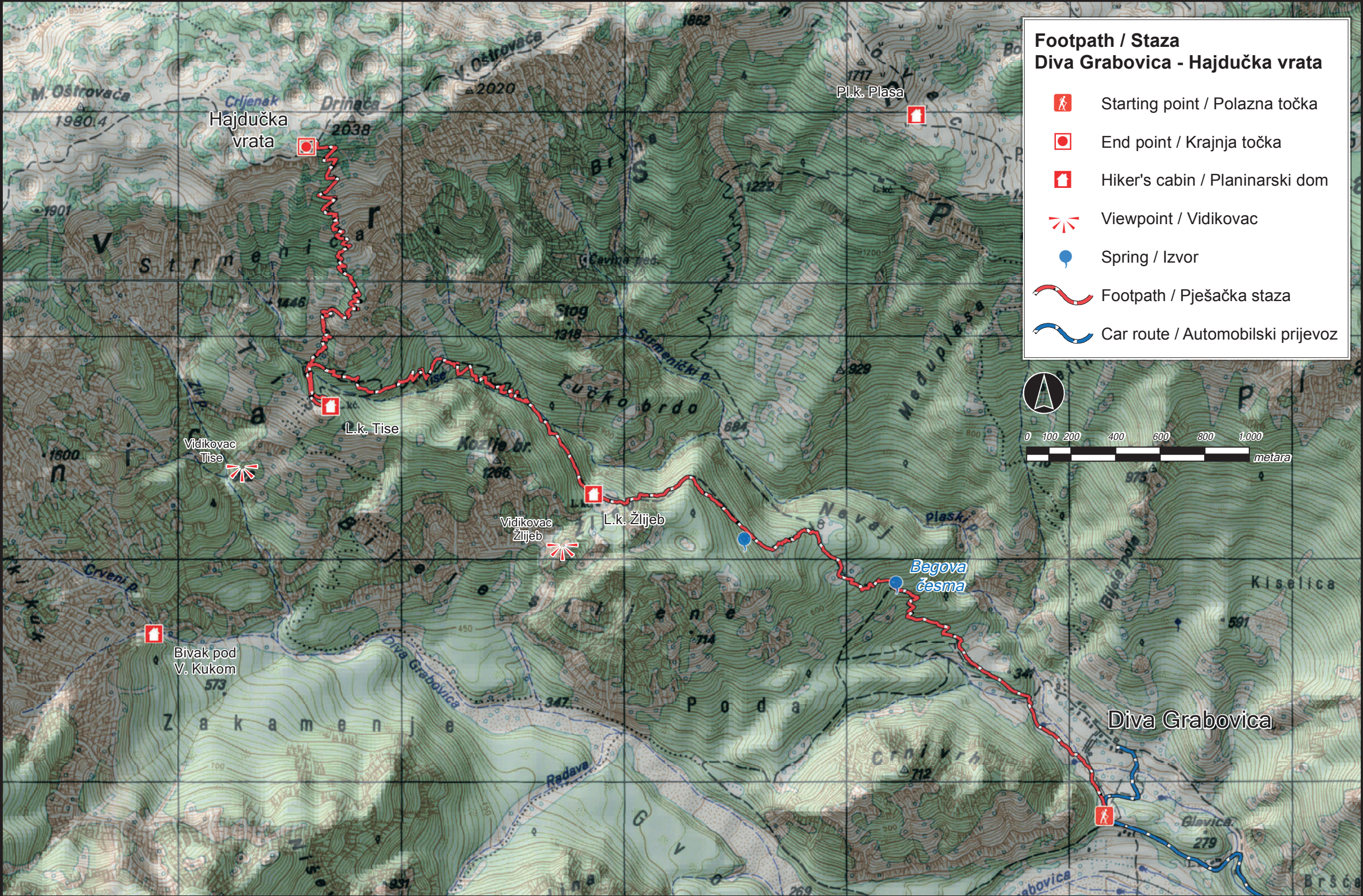
u koje voda dolazi prvenstveno sa okolnih planina Vrana i Čvrsnice. Dvije su legendarne osobe vezane ovaj predivni park prirode: jedna je Mijat Tomić (hajduk iz narodnih priča) koji je štiti od zuluma i nasilja, a druga je Diva Grabovčeva, mučenica i djevica iz 17. stoljeća u čiju se čast svake godine organiziraju hodočašća.

Pogled na Čvrsnicu / View of mountain Čvrsnica / Photo by Ermin Koso

Ovo je klasični prilaz Hajdučkim vratima koji ima polaznu točku u selu Diva Grabovica koje se nalazi 35 km sjeverno od Mostara magistralnim putem M-17. Sa magistralne ceste se odvaja put za HE Grabovica kojim se prelazi Neretva. Nakon oko 4,5 km solidne makadamske ceste dolazi se do polazišta trase koje je označeno info tablom na oko 250 mNv. Staza odmah uranja u gustu najprije grabovu, a zatim bukovu i borovu šumu i uspinje se do planinarske kuće „Žlijeb“ 900 mNv na oko 2 sata hoda od koje

vodi posebna staza do vidikovca kojeg treba obavezno posjetiti. Na stazi od Dive Grabovice do Žlijeba ravnomjerno su smještena još dva kaptirana izvora pitke vode. Od Žlijeba staza vodi 1,5 sati do planinarske kuće „Tise“ 1380 mNv koja se nalazi u neposrednoj blizini vidikovca. Od Tisa staza se uspinje 3 sata Strmenicom do Hajdučkih vrata na 2000 mNv.

Footpath / Staza
Diva Grabovica - Hajdučka vrata

- Starting point / Polazna točka
- End point / Krajnja točka
- Hiker's cabin / Planinarski dom
- Viewpoint / Vidikovac
- Spring / Izvor
- Footpath / Pješačka staza
- Car route / Automobilski prijevoz

Jezero Crvenjak na planini Čvrtnica /
Lake Crvenjak at the mountain Čvrtnica / Photo by Ale Sunje

Izvor na stazi prema Žiljebu /
Spring on the path to Žiljeb / Photo by Ermin Koso

Čvrtnica, jedna od
najimpresivnijih planina visoke
Hercegovine

Čvrtnica, certainly one of the
most impressive mountains of
high Herzegovina.

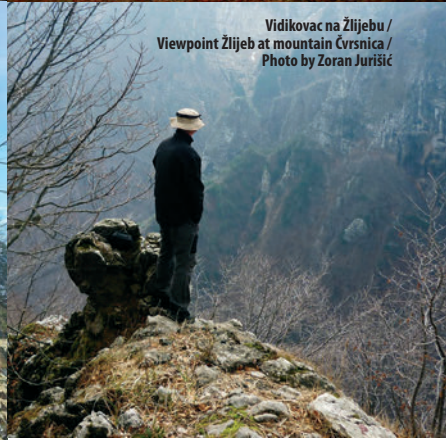
Žiljeb na Čvrtnici / Viewpoint Žiljeb at mountain Čvrtnica /
Photo by Zoran Jurišić

Kuća na Tisa / Lodge at Tise /
Photo by Zoran Jurišić

Strmenica, staza prema Hajdučkim vratima /
Strmenica, the path to the Hajdučka vrata / Photo by Dragica Lupić

Vidikovac na Žiljebu /
Viewpoint Žiljeb at mountain Čvrtnica /
Photo by Zoran Jurišić